

ZAKON O POMOČI GOSPODARSTVU ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Po oceni analitikov je pred svetovnim gospodarstvom največja transformacija v svetovni zgodovini. Nujnost prehoda v nizkoogljično in krožno gospodarstvo, digitalizacija, hitre spremembe poslovnih modelov, pa tudi veliki šoki, kot so epidemija, vojna v Ukrajini, motnje in ozka grla v dobavnih verigah, vse to pospešeno spreminja pogoje in danosti svetovnega gospodarstva.

Slovensko gospodarstvo je izrazito odprto in izvozno usmerjeno, zato je toliko bolj dovzetno na globalne spremembe. Energetska kriza utegne slovensko gospodarstvo močno prizadeti, čeprav je finančni položaj podjetij v splošnem v dobri kondiciji, primerjalno gledano so podjetja nezadolžena, sredi intenzivnega razvojnega in naložbenega cikla, ki je skupaj s spremembami zadnjih let vplival na pospešeno rast njegove dodane vrednosti.

Vlada Republike Slovenije si zato zastavlja strateški cilj: ohraniti razvojno sposobnost gospodarstva, da bo lahko pospešeno izpeljalo zeleni in digitalni prehod, z znanjem in inovacijami povečevalo dodano vrednost ter preprečilo padec BDP.

Za to je ključno, da se:

- prepreči nekonkurenčnost gospodarstva zaradi bistvenega dviga cen energentov,
- prepreči pomanjkanje energentov v vseh gospodarskih sektorjih, še posebej v strateško pomembni industriji in vseh dejavnostih z velikimi mrežnimi učinki,
- omogoči gospodarstvu, da brez zmanjšanja zaposlenosti in svojih razvojnih virov prestane obdobje velikih šokov, povzročenih zaradi epidemije in motenj v dobavnih verigah,
- ohrani razvojno sposobnost gospodarstva za zeleni in digitalni prehod ter nadaljnje povečevanje na znanju in inovacijah temelječe dodane vrednosti.

Razmere na energetskih trgih so neobičajne in so posledica več dejavnikov: oživitve gospodarstev po pandemiji in povečano povpraševanje po energiji (predvsem premoga in zemeljskega plina), zmanjšana dodatna oskrba Evrope s plinom zaradi tehničnih težav in nižjih naložb, manjše lastne proizvodnje ter težav pri dobavah plina iz Rusije in manjše proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov kot običajno.

V Sloveniji se v primerjavi z drugimi državami iz zemeljskega plina ne proizvaja veliko električne energije, a ker se z elektriko trguje na enotnem notranjem trgu EU, se je vpliv rasti cen elektrike zaradi dražjega zemeljskega plina prenesel tudi na slovenski trg.

Glede na stanje na evropskih trgih je Evropska komisija v svojem sporočilu COM (2021) 660 final z dne 13. 10. 2021 (tako imenovani *Toolbox*) navedla naslednje možne ukrepe za takojšnje odzivanje držav članic:

1. Krizna dohodkovna podpora za prizadeta gospodinjstva

Gre za enkratni znesek ali časovno omejeno pomoč na gospodinjstvo pri plačilu položnic. Evropska komisija spodbuja države članice, da za ta namen uporabijo Sklad za podnebne spremembe. Ukrepi mora biti enkratni, da se na dolgi rok vseeno zadrži motivacija k zmanjšanju porabe energije in k investiranju v energetske učinkovite ukrepe.

2. Znižanje stopnje obdavčitve

Gre za različne vrste davčin; davek na dodano vrednost, okoljski davki ipd. Trenutno veljavna Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2002 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51; v nadaljnjem besedilu: Direktiva o obdavčitvi energentov) omogoča, da za rabo v gospodinjstvih velja znižana stopnja davka na električno energijo, zemeljski plin in trdna goriva. Znižati je možno tudi DDV na zemeljski plin, električno energijo in ogrevanje.

3. Državne pomoči

Pomoč podjetjem ali industriji je možna le v primeru, da so transparentno, nediskriminatorno zastavljene in z jasnimi kriteriji in cilji, morajo pa biti skladne tudi s podnebno-energetskimi cilji, ki so bili sprejeti z NEPN-i. Obstoječe smernice za državne pomoči že dopuščajo odpustke za industrijo (ti odpustki so v primeru prispevka OVE v veljavi tudi v Sloveniji), in Evropska komisija bo tudi v revidiranih smernicah to možnost obdržala.

Dejavniki, ki so spodbudili dvig cen surovin v letu 2021 (motnje v dobavni verigi, valovi COVID-19 in okrevanje svetovnega povpraševanja) še vedno trajajo v letu 2022, pridružila se jim je še vojna v Ukrajini in posledično sankcije proti Rusiji, ki omejujejo dobavo energentov in surovin.

Zato je Evropska komisija, dne 23. marca 2022, sprejela Sporočilo Komisije o Začasnem okviru za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C št. 131 I z dne 24. 3. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Začasni krizni okvir), ki državam članicam EU omogoča, da za podporo gospodarstvu v kontekstu vojaškega napada Rusije na Ukrajino uporabijo prožnost, predvideno v pravilih EU o državni pomoči, v okviru katerega je predvidena tudi pomoč za nadomestilo visokih povišanj cen energije. 20. julija 2022 je Evropska komisija sprejela prvo spremembo Začasnega kriznega okvira (https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ukraine_en).

V okviru oddelka 2.1. Začasnega kriznega okvira je omogočena pomoč v višini omejenega zneska, ki je namenjena podjetjem, ki jih je prizadela ruska agresija proti Ukrajini in/ali naložene sankcije ali povračilni protiukrepi, sprejeti, kot odziv. Skupna pomoč na podjetje ne more presežati 500.000 EUR in se lahko dodeli do 31. decembra 2022 podjetjem, ki jih je prizadela kriza.

Pomoč za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije (oddelek 2.4. Začasnega kriznega okvira) omogoča, da države članice podjetjem, zlasti energetske intenzivnim podjetjem, izplačajo delno nadomestilo za dodatne stroške, ki so posledica izjemnega povišanja cen zemeljskega plina in električne energije. Ta podpora se lahko dodeli v kateri koli obliki, vključno z neposrednimi nepovratnimi sredstvi. Skupna pomoč na upravičeno podjetje v nobenem trenutku ne presega 30 % upravičenih stroškov oziroma 2 milijona evrov. Če gre za energetske intenzivno podjetje, ki ima izgubo iz poslovanja, bo morda potrebna dodatna pomoč, da se zagotovi nadaljevanje gospodarske dejavnosti. V tem primeru lahko skladno z Začasnim kriznim okvirom znaša skupna višina pomoči do 50% upravičenih stroškov in znaša največ 80% izgub iz poslovanja upravičenca, pri čemer skupna višina pomoči na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in oddelka 2.4, točke 53, Začasnega kriznega okvira ne sme preseči 25 mio EUR. Če je upravičenec iz sektorja ali podsektorja, priloge I Začasnega kriznega okvira (npr. proizvodnja aluminija in drugih kovin, steklenih vlaken, celuloze, gnojil ali vodika in številnih osnovnih kemikalij, itd.), skupna višina pomoči skladno z Začasnim kriznim okvirom ne sme presežati 70% upravičenih stroškov in lahko znaša največ 80% izgube iz poslovanja v teh dejavnostih, pri čemer skupna višina pomoči na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 Začasnega kriznega okvira ne sme preseči 50 mio EUR.

Začasni krizni okvir pomaga pri ciljnem usmerjanju podpore v gospodarstvo, hkrati pa bo omejil negativne posledice za enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu.

Začasni krizni okvir zato vključuje več zaščitnih ukrepov:

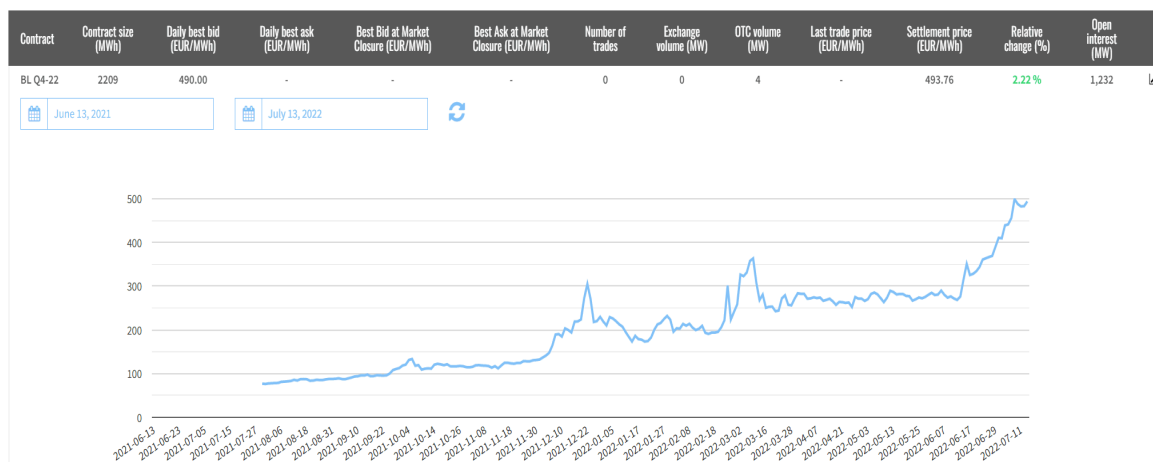
- sorazmerno metodologijo: obstajati mora povezava med zneskom pomoči, ki se lahko dodeli podjetjem, ter obsegom njihove gospodarske dejavnosti in izpostavljenosti gospodarskim posledicam krize, pri čemer je treba upoštevati njihov promet in stroške energije;
- pogoje za upravičenost: opredelitev energetske intenzivnosti porabnikov je določena s sklicevanjem na člen 17(1)(a) Direktive o obdavčitvi energentov, torej so to podjetja, pri katerih nabava energentov znaša najmanj 3 % njihove proizvodne vrednosti.
- zahteve glede trajnosti: države članice so pozvane, naj glede dodeljevanja pomoči za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen plina in električne energije na nediskriminatoren način razmislijo o določitvi zahtev v zvezi z varstvom okolja ali zanesljivostjo oskrbe. Pomoč bi torej morala pomagati podjetjem, da prebrodijo sedanjo krizo, hkrati pa bi morala postaviti temelje za trajnostno okrevanje.

Začasni krizni okvir velja do 31. decembra 2022. Da bi Evropska komisija zagotovila pravno varnost, bo pred tem datumom ocenila, ali ga je treba podaljšati. Poleg tega bo Evropska komisija v obdobju uporabe okvira njegovo vsebino in področje uporabe spremljala ob upoštevanju razvoja na energetskih trgih in drugih trgih surovin ter splošnih gospodarskih razmer.

Ugotavlja se, da je porast cen energije v zadnjih dveh letih največji od naftne krize leta 1973. Narasle so tudi cene hrane in gnojil (Rusija in Ukrajina sta največji proizvajalki) in so najvišje od leta 2008.

Graf: Gibanje cen električne energije

HUDEX HUN Baseload Power - Quarter Futures

Napovedi cen surovin so zaradi razmer v Ukrajini negotove. Glede na podatke Svetovne banke¹ je pričakovati več kot 50% porast cen energije v letu 2022. Ostale cene pa bodo narasle za okvirno 20%. Svetovna banka napoveduje porast cen žita za več kot 40% v 2022. Cene kovin pa naj bi narasle za 16% v 2022. Pričakovati je, da se bo rast cen umirila v 2023 in 2024.

Analiza Svetovne banke ugotavlja, da bo učinek vojne dolgotrajen zaradi vsaj dveh razlogov:

- težko je nadomestiti najbolj prizadete energente z drugimi fosilnimi gorivi, saj so cene narasle za vsa goriva in

¹ <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/04/26/food-and-energy-price-shocks-from-ukraine-war>

- zvišanje cen nekaterih surovin povzroča višje cene tudi drugih surovin (npr. visoke cene zemeljskega plina so povzročile porast cen gnojil in posledično cen kmetijskih produktov).

Glede na anketo Gospodarske zbornice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS)² (med 61 podjetji) podjetja že ukinjajo izmene, podaljšujejo dopuste, odlagajo nenujno proizvodnjo, kupci naročil ne potrjujejo več, na vidiku so možna tudi odpuščanja.

Podjetja odreagirajo za obvladovanje povišanih stroškov energentov tako, da prenesejo to v cene končnih proizvodov (88%), omejujejo proizvodnjo (39%) in zmanjšujejo število zaposlenih (27%). Nekateri celo razmišljajo o zaustavitvi proizvodnje (12%) ali selitvi proizvodnje v tujino (8%).

Rast cen energentov vpliva na upad dobička (80%), zmanjšanje konkurenčnosti izdelkov (75%) in na nujen dvig cen končnih proizvodov (72%). 47% pa jih tudi navaja, da je ogrožen dolgoročni obstoj podjetja.

Anketirana podjetja so po navedbah GZS najpogosteje navedla, da bo velika rast cen energentov vplivala na upad dobička (80 %), zmanjšanje konkurenčnosti njihovih izdelkov (75 %) in nujen dvig cen njihovih končnih izdelkov (72 %), skoraj polovica (47 %) pa tudi, da je ogrožen dolgoročen obstoj podjetja.

Rešitev je dolgoročni zakup elektrike, kar je storilo 43,5% vprašanih podjetij, 21% pa ima tudi zakupljen zemeljski plin. Na drugi strani pa 10% podjetij nima zakupljene električne energije, 51% pa nima zakupljenega zemeljskega plina.

Poleg velike rasti cen energije GZS opozarja še na visoke cene drugih surovin, pomanjkanje številnih materialov in komponent ter zamike v dobavnih verigah.

GZS ugotavlja, da se je gospodarska klima v Sloveniji v mesecu juliju pričakovano poslabšala (znižala se je za 1,7 o. t. na -1,1) in je zdaj nekoliko pod dolgoletnim povprečjem, kar odraža upočasnjeno gospodarsko dinamiko, predvsem pa izrazito negativna pričakovanja potrošnikov in delno predelovalnih dejavnosti glede pogojev poslovanja v prihodnjih mesecih. Skupni imenovalec teh izzivov so visoke cene energentov in surovin, ki zmanjšujejo razpoložljiv dohodek gospodinjstev, v industriji pa je skrb večja zaradi nevarnosti redukcij zemeljskega plina (Vir: <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/83855/izpod-peresa-glavnega-ekonomista-od-16-do-22-julija-2022>).

Država je že odreagirala ob prvem valu podražitve energentov. Konec januarja 2022 so bili sprejeti ukrepi za omilitev posledic visokih cen energentov za gospodinjstva, gospodarstvo in kmetijstvo. Celoten paket sprejetih energetskega ukrepov je vreden okrog 200 milijonov evrov:

- Zakon o nujnih ukrepih za omilitev posledic zaradi vpliva dviga cen energentov (Uradni list RS, št. 29/22): za gospodinjstva: energetski vavčer 150 EUR, oprostitev plačevanja omrežnine za tri mesece, znižanje trošarin,
- Zakon o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (Uradni list RS, št. 19/22): povračilo škode zaradi dvig cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu.

Dodatno je bila z Uredbo o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 84/22) določena najvišja dovoljene drobnoprodajne cene 95-oktanskega bencina in dizelskega goriva.

V letu 2022 je bila ustanovljena vladna Delovna skupina za premagovanje druginje energentov in hrane. Namen skupine je priprava analize cen surovin, pregled ukrepov ostalih držav članic EU, primerjava maloprodajnih cen osnovnih živil v Sloveniji ter priprava ukrepov za omilitev posledic druginje.

² <https://cekin.si/koristno/vpliv-rasti-cen-energentov-na-podjetja.html>

Predlog ukrepa za gospodarstvo, ki je predmet tega zakona, je nastal tudi na podlagi mednarodnih primerjav v okviru držav članic EU, analiz stanja na trgu (energentov, surovin, hrane) in odzivov iz gospodarstva.

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT) smo preučili odzive in ukrepe držav članic EU na energetske krize, rusko invazijo na Ukrajino, ki vpliva na celotno svetovno gospodarstvo.

Na GZS so pripravili (i) analizo gibanja cen surovin ter (ii) analizo o dvigu ključnih vhodnih cen (energenti, surovine, storitve) ter omejitvah pri dobavljenosti.

MGRT je oblikovalo Gospodarsko koordinacijo. Gre za operativno skupino predstavnikov gospodarstva, ki bo v sodelovanju z MGRT iskala in usklajevala ključne rešitve in oblikovala ukrepe za podporo in pomoč gospodarstvu glede na razmere na trgu. Člani Gospodarske koordinacije so dne 6.7.2022 predstavili predloge ukrepov za pomoč gospodarstvu. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da se oblikujeta dve skupini strokovnjakov, ki bosta poglobljeno preučili izzive in poiskali rešitve. Ena izmed njih je skupina za področje energetske krize, ki se je sestala 12.7.2022, kjer so predstavniki gospodarstva podrobneje predstavili izzive gospodarstva in kratkoročne in srednjeročne predloge za njihovo reševanje.

Začasna podpora gospodarstvu bi ublažila izjemno visoka zvišanja cen zemeljskega plina in električne energije, ki jih podjetja kratkoročno morda ne bodo mogla prenesti na odjemalce ali se jim prilagoditi. To bi lahko ublažilo posledice, ki nastajajo za podjetja, in podjetjem pomagalo pri obvladovanju izrazitih povišanj stroškov, ki so posledica trenutne krize, in tako zmanjšalo inflacijski pritisk zaradi zvišanja cen energije. Dodatna podpora je lahko upravičena, da se omogoči enak konkurenčni položaj (v primerjavi z ostalimi državami članicami EU, ki so take ukrepe že sprejele) in nadaljevanje dejavnosti energetske intenzivnih podjetij, ki imajo mrežne učinke tudi na ostalo gospodarstvo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilj predloga zakona je omiliti negativne posledice v gospodarstvu, ki so nastale zaradi podražitve cen električne energije in zemeljskega plina. S tem namenom je predlagana finančna pomoč upravičencem v obliki povračila dela povišanj cen električne energije in zemeljskega plina. Zaradi izjemnega povišanja stroškov cen električne energije in zemeljskega plina je predlagan ukrep finančne pomoči podjetjem v višini 30% upravičenih stroškov oz. največ 2 mio evrov. Shema državne pomoči sta oddelka 2.1 in 2.4 iz Začasnega kriznega okvira ([CI2022131SL.01000101.xml \(europa.eu\)](#)).

2.2 Načela

1. Načelo prilagajanja prava družbenim razmeram

Energetska kriza je ves svet pahnila v popolnoma novo in nepredvidljivo situacijo, tako z vidika njenega trajanja ter posledic na družbo in posameznike ter njihov vrednostni sistem. V luči te negotovosti zakonodajalec nima le pravice, temveč tudi dolžnost, da zakonodajo prilagaja danim družbenim razmeram in jo tudi spreminja, če to narekujejo spremenjena družbena razmerja. Načelo prilagajanja prava družbenim razmeram se v teh družbenih razmerah torej kaže kot ključni element načela pravne države.

2. Načelo socialne države

Načelo socialne države daje zakonodajalcu pri zagotavljanju in uresničevanju socialne varnosti, njenim državljanom široko polje proste presoje. Načelo je povezano z načelom vzajemnosti in solidarnosti.

3. Načelo zakonitosti

Načelo zakonitosti od državnih organov zahteva, da morajo njihova posamična dejanja temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu (četrti odstavek 153. člena Ustave Republike Slovenije).

4. Načelo učinkovitosti

Nujni ukrep, ki ga država sprejema za obvladovanje in zmanjševanje negativnih posledic visokih cen električne energije in zemeljskega plina na gospodarstvo, morajo biti čim bolj učinkoviti.

5. Načelo ekonomičnosti postopka

Postopki dodeljevanja finančnih sredstev in spodbud se morajo voditi hitro, s čim manjšimi stroški in čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence v postopku.

6. Načelo solidarnosti

Zakonski ukrep sledi načelu solidarnosti in vzajemne pomoči.

7. Načelo transparentnosti

Zaradi preprečevanja zlorab so prejemniki finančne spodbude zavezani k transparentnosti njihovega pridobivanja.

2.3 Poglavitne rešitve

Zaradi vpliva visokih cen električne energije in zemeljskega plina na povečanje stroškov gospodarstva je potrebno sprejeti ukrep finančne pomoči gospodarstvu, ki je namenjen pravnim ali fizičnim osebam, registriranim v Republiki Sloveniji za opravljanje gospodarske dejavnosti do 1.12.2021. Izjema so subjekti, ki se ukvarjajo s primarno kmetijsko dejavnostjo in ribištvo. Ukrep izvaja javna agencija SPIRIT Slovenija. Pomoč smo razdelili na tri vrste:

- Enostavna pomoč, ki sledi pogojem iz oddelka 2.1. Začasnega kriznega okvira in lahko znaša do 500.000 evrov.
- Posebna pomoč, ki temelji na pogojih iz oddelka 2.4. Začasnega kriznega okvira, točka 52 in je omejena z 2 mio evrov.
- Pomoč za energetske intenzivna podjetja, kjer upoštevamo oddelek 2.4. Začasnega kriznega okvira, točka 53.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun, in sicer 40 mio evrov za cca. 5.000 gospodarskih subjektov.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

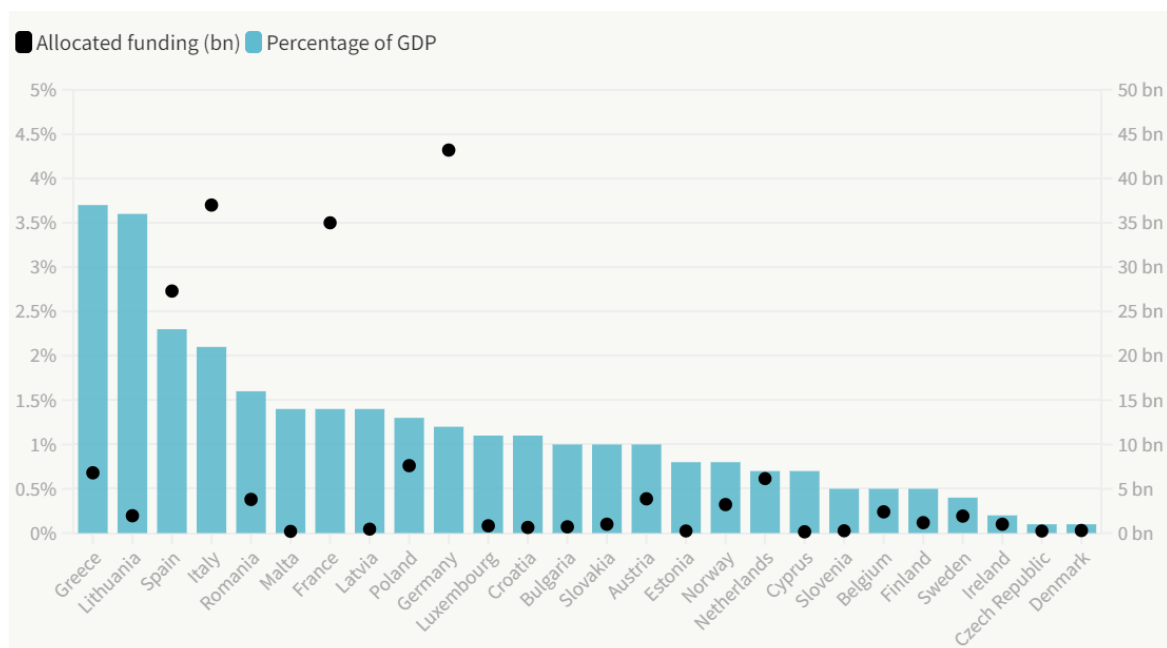
Finančna sredstva za izvajanje zakona se bodo zagotovila s prerazporeditvijo v skladu z Zakonom o izvrševanju proračuna RS oziroma v rebalansu proračuna za leto 2022 in v predlogu sprememb proračuna za leto 2023.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE V PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Prikaz ukrepov pomoči v nekaterih državah članicah Evropske unije:

Slika: Alokacija sredstev v mrd EUR in glede na odstotek BDP po državah članicah EU

Vir: Bruegel, <https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices>

Tudi ostale države članice EU usmerjajo ukrepe v pomoč gospodarstvu za omilitev posledic visokega dviga cen energentov: <https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices>.

Avstrija	<ul style="list-style-type: none"> – »energetski vavčerji« 150 EUR/preb., – ustavitev obvezne dajatve na zeleno elektriko, – energetske subvencije (vključno z znižanjem davkov, nadomestili za zaposlene), – 90% znižanje tarif za zemeljski plin in elektriko do sredine 2023, – povečanje subvencij za prevoz zaposlenih, – podpora podjetjem pri zamudah pri plačilu davkov, – subvencije za investiranje (za zmanjšanje odvisnosti od ruskega plina);
Belgija	<ul style="list-style-type: none"> – »energetski vavčer« 100 EUR/preb., – sklad za plin in elektriko (za gospodinjstva), – prepoved enostranskih sprememb v energetskih pogodbah, – znižanje DDV iz 21% na 6% za elektriko, – znižanje davkov na dizel in bencin na 17,5 centov/liter, – podaljšanje življenjske dobe dveh jedrskih reaktorjev za 10 let;
Češka	<ul style="list-style-type: none"> – elektrika in plin sta izvzeta iz plačila DDV, – elektrika iz obnovljivih virov je oproščena plačila energetskih pristojbin, – zakon o pomoči gospodinjstvom in podjetnikom – ciljna pomoč (Za MSPje, ki so jim porasli stroški energije za več kot 100%, dobijo državno poročstvo z 0% obrestno mero – Garancijski program, ki ga izvaja nacionalna razvojna banka), – paket pomoči za energetske intenzivne industrije, ki kompenzira porast cen z plačili iz emisijskih kuponov ali DDV, – premostitveni krediti s strani državnih finančnih institucij ali krediti komercialnih bank z državnim poročstvom, – omejitev cen energije, – preklic cestnih davkov za avtomobile, buse, tovornjake do 12 ton;
Danska	<ul style="list-style-type: none"> – »toplotni ček« 800 EUR za najbolj prizadeta gospodinjstva, – podpora za nadomestilo sistemov ogrevanja z zemeljskim plinom;
Estonija	<ul style="list-style-type: none"> – znižane cene za gospodinjstva z nizkimi prihodki (tudi za nazaj), – omrežnine so se prepolovile;
Finska	<ul style="list-style-type: none"> – stalni ciljni ukrepi – osredotočeni na transport; podjetnike v kmetijstvu, gospodinjstva (povečanje največjega odbitka za potne stroške iz 7000 EUR na

	<p>8400 EUR),</p> <ul style="list-style-type: none"> – povišanje kilometrin – »poklicni dizel« (torej za profesionalne voznike) – znižala se je davčna stopnja, – direktne subvencije za kmetijski sektor, – stalno izvzetje iz plačila davka na nepremičnine za kmetijske stavbe in za logistični sektor, – 7,5% znižanje zahteve za distribucijo biogoriva, – investicije v vodik in baterije;
Francija	<ul style="list-style-type: none"> – »energetski vavčerji« za vse z manj kot 2000 EUR mesečno (neto), – omejitev cen plina do konca 2022, – znižanje davka na elektriko (electricity tax) iz 22,50 EUR/MWh na 1 EUR (za gospodinjstva) in 0,50 EUR za podjetja, – motoristi bodo imeli popust 15 centov/liter na bencinski črpalki in 35 centov/liter za dizel za ladje in ribiško industrijo, – ukrepi pomoči za podjetja, ki porabijo največ električne energije in zemeljskega plina. Shema je odprta od 4. julija 2022 dalje;
Nemčija	<ul style="list-style-type: none"> – znižanje EEG (olajšava na cene elektrike) iz 6,5 centov na 3,72 centov, – ciljni ukrep za pomoč ranljivim gospodinjstvom tako, da pokrijejo v celoti račune za ogrevanje, – enkratne subvencije za gospodinjstva z nizkimi prihodki, – povečanje potnih stroškov za študente in ranljive prebivalce, – davčne olajšave na davek od prihodkov, – povečana plačila za otroke iz družin z nižjimi prihodki, dodatnih 20 EUR/mesec/otroka, – stalno zmanjšanje cen goriv za tri mesece preko davčne olajšave, – subvencijski program, da se nadomestijo plinski bojlerji s toplotnimi črpalkami;
Irska	<ul style="list-style-type: none"> – davčna olajšava na zajamčene stroške za ogrevanje in elektriko, – ugodni krediti za prebivalce za prenovu stanovanj;
Italija	<ul style="list-style-type: none"> – odstranitev splošnega sistema dajatev v sektorju elektrike in zmanjšanje splošnih dajatev na račune za plin, – znižanje DDV za uporabo zemeljskega plina, – za 6 mio malih podjetij in 29 mio prebivalcev so stopnje 0% v okviru splošnega sistema dajatev, – odprava dajatev na račune zemeljskega plina za vse uporabnike, – plačilo računov za energijo v več obrokih, – podpora za gospodinjstva, ki imajo nizke prihodke, – 20% davčna olajšava za vse energetske intenzivna podjetja (30% povečanje cen glede na 2019), – povečanje socialnih bonusov in znižanje cen bencina do 25 centov , – paket ukrepov za pospešitev uporabe obnovljivih virov energije in ponovno uplinjanje, – davčna olajšava za podjetja za nakup plina, elektrike 25%;
Nizozemska	<ul style="list-style-type: none"> – znižanje energetskega davka za gospodinjstva in podjetja v 2022, – podpora ranljivim gospodinjstvom z visokimi računi za energijo in/ali slabo izoliranimi domovi (občine upravljajo), – energetski dodatek, katerih prihodki so na robu socialne pomoči do 800 EUR – znižanje stopnje DDV iz 21% na 9%, – znižanje trošarin na dizel in bencin na 21%;
Švedska	<ul style="list-style-type: none"> – pomoč za najbolj prizadeta gospodinjstva 195 EUR/mesec, – začasno znižanje davkov na dizel in bencin, – enostavnejši sistem potnih stroškov, – zamrznitev obveze znižanja toplogrednih plinov.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Za izvajanje zakona sta pristojna Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (v nadaljnjem besedilu: javna agencija SPIRIT Slovenija). Javna agencija SPIRIT Slovenija mora vzpostaviti ustrezen informacijski sistem za oddajo vlog s strani upravičencev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona določa obveznost upravičencev, da za pridobitev pomoči oddajo elektronsko vlogo v informacijski sistem javne agencije SPIRIT Slovenija. Prav tako imajo elektrooperaterji, operaterji sistema in dobavitelji obveznost vzpostavitve sistema za elektronsko izmenjavo podatkov z namenom nadzora nad posredovanimi podatki s strani upravičencev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona bo imel pozitivne posledice na gospodarstvo, predvsem na tisti del, ki je utrpel škodo zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina ter ima v strukturi stroškov velik delež stroškov energije.

Skupaj bo namenjenih 40 mio evrov za pomoč gospodarstvu.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

S predlogom zakona se izboljšuje položaj v gospodarstvu, posebej tistega dela, ki ima v strukturi stroškov velik delež stroškov električne energije in zemeljskega plina.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- Predstavitev sprejetega zakona:

Za predstavitev predloga zakona sta pristojna Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in javna agencija SPIRIT Slovenija.

- Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje predloga zakona spremljata Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in javna agencija SPIRIT Slovenija.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona ni bil objavljen na spletnih naslovih.

Ker gre za predlog zakona po nujnem postopku, sodelovanje javnosti pri pripravi predloga zakona ni potrebno.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

Matjaž Han, minister, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
mag. Dejan Židan, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
Drugi ministri in ministrice Vlade RS

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se zaradi izjemno visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina določa začasni ukrep pomoči za področje gospodarstva v skladu s Sporočilom Komisije Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C št. 1311 z dne 24. 3. 2022, str. 1), nazadnje spremenjenim s Sporočilom Komisije Sprememba Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C št. 280 z dne 21. 7. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: začasni okvir).

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

- »upravičen strošek« je strošek nakupa električne energije in zemeljskega plina, ki jih je upravičenec nabavil pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec;
- »energetsko intenzivno podjetje« je podjetje, ki je oproščeno plačila trošarine ali je bilo upravičeno do vračila plačane trošarine za energetsko intenzivna podjetja v skladu z določbami zakona, ki ureja trošarine, kar dokazuje z odločbo, s katero mu je bilo oproščeno plačilo trošarine;
- »izguba iz poslovanja« je negativen EBITDA (dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo, brez enkratnih oslabitev) za upravičeno obdobje. Za potrebe preverjanja pogoja v zvezi z izgubo iz poslovanja po tem zakonu, je mesečna izguba iz poslovanja lahko zgolj ocenjena na podlagi preteklega poslovanja;
- »uredba 651/2014/EU« je Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str.1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/1237 z dne 23. julija 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 270 z dne 29. 7. 2021, str.39);
- »dejanski stroški« so tisti stroški, ki so upravičencu v obdobju leta 2022, za katero z vlogo iz 8. člena tega zakona uveljavlja pomoč za gospodarstvo po tem zakonu, že nastali;
- »ocenjeni stroški« so tisti stroški, ki upravičencu v obdobju leta 2022, za katero z vlogo iz 8. člena tega zakona uveljavlja pomoč za gospodarstvo po tem zakonu, še niso nastali, vendar jih upravičenec oceni na podlagi preteklih izkušenj poslovanja in pričakovanih poslovnih dogodkov.

II. POMOČ ZA GOSPODARSTVO

3. člen (upravičenci)

(1) Upravičenec ali upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) do pomoči za gospodarstvo po tem zakonu je pravna ali fizična oseba, ki je bila registrirana v Republiki Sloveniji za opravljanje gospodarske dejavnosti najpozneje do 1. decembra 2021.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek upravičenec ne more biti pravna ali fizična oseba, ki ima kot glavno dejavnost registrirano dejavnost v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov (A 01 standardne klasifikacije dejavnosti), v sektorju ribištva ali akvakulture (A 03 standardne klasifikacije dejavnosti).

(3) Zoper upravičenca ne sme biti na dan oddaje vloge začel stečajni postopek, postopek prisilne poravnave ali likvidacije ter upravičenec ne sme imeti neporavnanih dospelih davčnih obveznosti in nepredloženih obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več.

(4) Upravičenec ne more prejeti pomoči za gospodarstvo za obdobje od 1. septembra 2022 dalje, če spada med odjemalce, kot jih določa 1. člen Uredbe o določitvi cen zemeljskega plina iz plinskega sistema (Uradni list Republike Slovenije, št. 98/22) oziroma 1. člen Uredbe o določitvi cene električne energije (Uradni list Republike Slovenije, št. 95/22 in 98/22).

(5) Upravičenec ne more prejeti pomoči za gospodarstvo, če je dvig stroškov električne energije in zemeljskega plina že vključil v ceno svojih proizvodov oziroma storitev.

4. člen **(vrste pomoči za gospodarstvo)**

(1) Vrste pomoči za gospodarstvo so:

- enostavna pomoč za gospodarstvo, kot jo opredeljuje 2.1. oddelka začasnega okvira,
- posebna pomoč za gospodarstvo, kot jo opredeljuje 52. točka 2.4. oddelka začasnega okvira in
- pomoč za energetske intenzivna podjetja, kot jo opredeljuje 53. točka 2.4. oddelka začasnega okvira.

(2) Pomoč za gospodarstvo iz prejšnjega odstavka se dodeli v obliki nepovratnih sredstev.

5. člen **(upravičeno obdobje in upravičeni stroški)**

(1) Upravičeno obdobje za dodelitev pomoči za gospodarstvo je od 1. junija 2022 do 31. decembra 2022.

(2) Vlada Republike Slovenije lahko v primeru podaljšanja začasnega okvira s strani Evropske komisije podaljša ukrep pomoči za gospodarstvo iz prejšnjega člena skladno s spremenjenim začasnim okvirom in največ za obdobje, ki ga ta določa. Sklep o podaljšanju pomoči za gospodarstvo objavi Vlada Republike Slovenije v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Upravičen strošek za posamezni mesec v upravičenem obdobju se izračuna po naslednji formuli:

$$US = (p(t) - p(\text{ref}) \times 2) \times q(t)$$

pri čemer je:

US = upravičen strošek v danem mesecu v upravičenem obdobju (v eurih)

q = porabljena količina, to je število enot električne energije in zemeljskega plina, ki jih je upravičenec nabavil pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec (v MWh)

p = cena na enoto električne energije ali zemeljskega plina, ki jo je plačal upravičenec (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev

t = dani mesec v upravičenem obdobju

ref = referenčno obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021

p(ref) = cena na enoto električne energije ali zemeljskega plina, ki jo je upravičenec plačal v povprečju v referenčnem obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021 (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev.

(4) Za posebno pomoč za gospodarstvo količina zemeljskega plina in električne energije, ki se uporabi za izračun upravičenih stroškov od 1. septembra 2022, ne sme presegati 70 odstotka upravičenčeve porabe za enako obdobje v letu 2021.

(5) Upravičenec, ustanovljen po 1. januarju 2021, rast stroškov električne energije in zemeljskega plina v letu 2022 glede na leto 2021 oceni na podlagi nastalih stroškov električne energije in zemeljskega plina v letu 2021, preračunanih na letno obdobje, na podlagi števila dni, ko so dejansko začeli nastajati stroški električne energije oziroma zemeljskega plina v letu 2021.

6. člen **(enostavna in posebna pomoč za gospodarstvo)**

(1) Višina enostavne ali posebne pomoči za gospodarstvo se za posamezni mesec v upravičenem obdobju izračuna po naslednji formuli:

$$\text{VMP} = 30 \% \times \text{US}$$

pri čemer je:

VMP = višina mesečne pomoči upravičencu

US = upravičen strošek v danem mesecu v upravičenem obdobju (v eurih).

(2) Skupna višina enostavne ali posebne pomoči za gospodarstvo predstavlja seštevek vseh mesečnih višin pomoči upravičencu v upravičenem obdobju.

(3) Skupna višina enostavne pomoči za gospodarstvo na upravičenca skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu 2.1. oddelkom začasnega okvira, ne sme presegati 500.000 eurov.

(4) Skupna višina posebne pomoči za gospodarstvo na upravičenca skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 52. točko 2.4. oddelka začasnega okvira, ne sme presegati 2 milijona eurov.

(5) Pri izračunu najvišje skupne višine pomoči za gospodarstvo iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca, ki delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/2014/EU.

7. člen **(pomoč za energetska intenzivna podjetja)**

(1) V primeru, da je upravičenec energetska intenzivno podjetje za leto 2021 in v kolikor poleg pogojev iz prvega, tretjega, četrtega in petega odstavka 5. člena tega zakona izpolnjuje še dodatne pogoje iz tega člena, lahko prejme pomoč po tem členu.

(2) Upravičenec je upravičen do pomoči, če ima izgubo iz poslovanja, pri čemer znašajo upravičeni stroški iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona najmanj 50 odstotkov izgube iz poslovanja v istem obdobju. Podjetje izgubo iz poslovanja dokazuje mesečno na podlagi računovodskih izkazov.

(3) Višina pomoči na upravičenca ne sme presegati 50 odstotkov upravičenih stroškov in znaša največ 80 odstotkov izgub iz poslovanja upravičenca in ne sme presegati 2 milijona eurov pomoči za gospodarstvo po tem zakonu, pri čemer skupna višina pomoči na upravičenca skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 53. točko 2.4. oddelka začasnega okvira ne sme preseči 25 milijonov eurov.

(4) Višina pomoči na upravičenca iz prejšnjega odstavka se lahko poveča na največ 70 odstotkov upravičenih stroškov in lahko znaša največ 80 odstotkov izgube iz poslovanja in ne sme presegati 2 milijona eurov pomoči za gospodarstvo po tem zakonu, pri čemer skupna višina pomoči na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 53. točko 2.4. oddelka

začasnega okvira ne sme preseči 50 milijonov eurov na podjetje, če gre za upravičenca, dejavnega v naslednjih sektorjih ali podsektorjih z NACE oznako:

-Sektorji z NACE oznako:

- 14.11 Proizvodnja usnjenih oblačil
- 24.42 Proizvodnja aluminija
- 20.13 Proizvodnja drugih anorganskih osnovnih kemikalij
- 24.43 Proizvodnja svinca, cinka in kositra
- 17.11 Proizvodnja vlaknin
- 07.29 Pridobivanje rud drugih neželeznih kovin
- 17.12 Proizvodnja papirja in kartona
- 24.10 Proizvodnja surovega železa, jekla in ferozlitin
- 20.17 Proizvodnja sintetičnega kavčuka v primarni obliki
- 24.51 Litje železa
- 20.60 Proizvodnja umetnih vlaken
- 19.20 Proizvodnja naftnih derivatov
- 24.44 Proizvodnja bakra
- 20.16 Proizvodnja plastičnih mas v primarni obliki
- 13.10 Priprava in predenje tekstilnih vlaken
- 24.45 Proizvodnja drugih neželeznih kovin
- 23.31 Proizvodnja keramičnih ploščic in oblog
- 13.95 Proizvodnja netkanih tekstilij in izdelkov iz njih, razen oblačil
- 23.14 Proizvodnja steklenih vlaken
- 20.15 Proizvodnja gnojil in dušikovih spojin
- 16.21 Proizvodnja furnirja in plošč na osnovi lesa
- 23.11 Proizvodnja ravnega stekla
- 23.13 Proizvodnja votlega stekla

-Podsektorji znotraj sektorja tehničnih plinov (20.11) z NACE oznako:

20.11.11.50 Vodik

20.11.12.90 Anorganske kisikove spojine nekovin

- Podsektorji znotraj sektorja proizvodnje drugih organskih osnovnih kemikalij (20.14) z NACE oznako:

20.14.12.13 Cikloheksan

20.14.12.23 Benzen

20.14.12.25 Toluol

20.14.12.43 o-ksilen

20.14.12.45 p-ksilen

20.14.12.47 m-ksilen in mešani ksilenovi izomeri

20.14.12.50 Stiren

20.14.12.60 Etilbenzen

20.14.12.70 Kumen

20.14.12.90 Drugi ciklični ogljikovodiki

20.14.23.10 Etilenglikol (etandiol)

20.14.63.33 2,2-oksidiolanol (diethylenglikol; digol)

20.14.63.73 Etilenoksid (oksiran)

20.14.73.20 Benzol (benzen), toluol (toluen) in ksilol (ksileni)

20.14.73.40 Naftalin in druge mešanice aromatskih ogljikovodikov (razen benzola, toluola, ksilola)

- Podsektor znotraj sektorja proizvodnje drugih nekovinskih mineralnih izdelkov (23.99) z NACE oznako:

23.99.19.10 Žlindrina volna, volna iz kamna in podobne mineralne volne in njihove mešanice, v razsutem stanju, listih, ploščah ali zvitkih.

(5) Upravičenec k vlogi iz 8. člena tega zakona priloži odločbo davčnega organa, s katero dokazuje, da je energetsko intenzivno podjetje v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(6) Pri izračunu najvišje skupne višine pomoči iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca, ki delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/201/EU4.

8. člen **(postopek z vlogo za dodelitev pomoči za gospodarstvo)**

(1) Upravičenec uveljavlja pomoč za gospodarstvo tako, da skladno s tem členom pošlje vlogo na Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ).

(2) Upravičenec odda vlogo za dodelitev pomoči za gospodarstvo za celotno upravičeno obdobje do 15. novembra 2022 na pristojni organ. Vloga se odda elektronsko prek aplikacije, ki jo vzpostavi pristojni organ. Pristojni organ navodila za dostop in za oddajo vlog objavi na spletni strani. Vloga mora biti digitalno podpisana in vložena s strani zakonitega zastopnika upravičenca ali z njegove strani pooblaščenice osebe. Z oddajo vloge se pravica do pomoči za gospodarstvo prenese na upravičenca.

(3) Upravičenec lahko uveljavlja le eno izmed vrst pomoči za gospodarstvo v skladu s tem zakonom.

(4) V vlogi upravičenec opredeli upravičeno obdobje pomoči za gospodarstvo in navede podatke o stroških električne energije in zemeljskega plina, ki se skladno s 5. členom tega zakona uporabijo za izračun upravičenih stroškov. Podatki o stroških električne energije in zemeljskega plina za leto 2022 iz prejšnjega stavka so lahko dejanski ali ocenjeni, pri čemer upravičenec za mesece v obdobju od junija do septembra 2022 za potrebe izračuna upravičenih stroškov iz 5. člena tega zakona navede podatke o dejanskih stroških, za mesece oktober, november in december 2022 pa upravičenec za potrebe izračuna upravičenih stroškov iz 5. člena tega zakona navede ocenjene stroške.

(5) Vlogi za dodelitev pomoči za enostavno in posebno pomoč za gospodarstvo upravičenec priloži naslednje izjave, dokazila in pooblastilo:

- izjavo, da glavna dejavnost upravičenca ni dejavnost iz drugega odstavka 3. člena tega zakona,
- izjavo, da upravičenec nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec,
- izjavo, da zoper upravičenca na dan oddaje vloge ni začel stečajni postopek, postopek prisilne poravnave ali likvidacije, ter da ima poravnane dospelje davčne obveznosti in predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov (tretji odstavek 3. člena),
- izjavo, da skupna višina enostavne pomoči za gospodarstvo skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom začasnega okvira, ne presega 500.000 eurov (tretji odstavek 6. člena),
- izjavo, da skupna višina posebne pomoči za gospodarstvo skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 2.4. oddelkom začasnega okvira, ne presega 2 milijona eurov (četrti odstavek 6. člena),
- izjavo, da se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca (peti odstavek 6. člena),
- izjavo, s katero se upravičenec zavezuje, da bo na zahtevo pristojnega organa ali ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, predložil podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter da se strinja, da se za namene nadzora pridobijo in preverijo podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih,
- izjavo, da upravičenec ni vključil dviga stroškov električne energije in zemeljskega plina v ceno svojih proizvodov oziroma storitev,
- račune, dokazila o plačilu in druga dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun iz 5. člena tega zakona, če uveljavlja posebno pomoč za gospodarstvo,
- pooblastilo za vložitev elektronske vloge, če vloge ne vloga zakoniti zastopnik upravičenca.

(6) Vlogi za dodelitev pomoči za energetske intenzivno podjetje upravičenec priloži naslednje izjave, dokazila in pooblastilo:

- izjavo, da glavna dejavnost upravičenca ni dejavnost iz drugega odstavka 3. člena tega zakona,

- izjavo, da upravičenec nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec,
- izjavo, v kateri upravičenec oceni, da mu je nastala mesečna izguba iz poslovanja,
- izjavo, da zoper upravičenca na dan oddaje vloge ni začel stečajni postopek, postopek prisilne poravnave ali likvidacije, ter da ima poravnane dospele davčne obveznosti in predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več (tretji odstavek 3. člena),
- izjavo, da skupna višina pomoči skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 2.4. oddelkom začasnega okvira, ne presega 25 milijonov eurov (tretji odstavek 7. člena),
- izjavo, da skupna višina pomoči skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z 2.1. oddelkom in 2.4. oddelkom začasnega okvira, ne presega 50 milijonov eurov, v kolikor gre za upravičenca iz sektorja oziroma podsektorja (četrti odstavek 7. člena),
- izjavo, da se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca (šesti odstavek 7. člena),
- izjavo, s katero se upravičenec zavezuje, da bo na zahtevo pristojnega organa ali ministrstva, pristojnega za področje gospodarstva, predložil podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter da se strinja, da se za namene nadzora pridobijo in preverijo podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih,
- izjavo, da upravičenec ni vključil dviga stroškov električne energije in zemeljskega plina v ceno svojih proizvodov oziroma storitev,
- odločbo iz petega odstavka 7. člena tega zakona, s katero dokazuje, da je energetsko intenzivno podjetje,
- dokazilo o mesečni izgubi iz poslovanja na podlagi računovodskih izkazov,
- račune, dokazila o plačilu in druga dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun iz 5. člena tega zakona,
- pooblastilo za vložitev elektronske vloge, če vloge ne vloga zakoniti zastopnik upravičenca.

(7) Upravičenec v aplikaciji vnese dejanske podatke za izračun upravičenih stroškov iz 5. člena tega zakona, ki jih je pred tem v vlogi zgolj ocenil (korekcijski postopek) do 31. januarja 2023. V kolikor uveljavlja posebno pomoč za gospodarstvo ali pomoč za energetsko intenzivna podjetja ob tem predloži tudi račune, dokazila o plačilu in druga dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun iz 5. člena tega zakona.

9. člen

(izplačilo pomoči in zagotavljanje sredstev)

(1) Izplačilo pomoči za gospodarstvo se s strani pristojnega organa na podlagi oddane vloge skladno z 8. členom tega zakona izvede upravičencem le za upravičeno obdobje, v katerem so jim nastali dejanski stroški, pri čemer bo prvo izplačilo izvedeno do 31. decembra 2022 za obdobje od junija 2022 do septembra 2022, drugo izplačilo pa bo izvedeno do 15. marca 2023 za obdobje od oktobra 2022 do decembra 2022, za katerega upravičenec uveljavlja pomoč za gospodarstvo.

(2) Če skupni znesek pomoči za gospodarstvo vseh upravičencev za posamezno izplačilo iz predloženih vlog presega 20 milijonov eurov, se višina pomoči za gospodarstvo vseh upravičencev za to izplačilo sorazmerno zniža do skupne višine 20 milijonov eurov, pri čemer se ta znesek pri drugem izplačilu poviša za znesek razlike do 20 milijonov eurov, ki je nastala pri prvem izplačilu, če je bil skupni znesek izplačil vseh upravičencev iz prvega izplačila nižji od 20 milijonov eurov.

(3) Sredstva za izplačilo pomoči za gospodarstvo se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije. Pristojni organ in ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, skleneta sporazum, v katerem opredelita način in pogoje za izvedbo izplačila proračunskih sredstev pristojnemu organu za izvedbo pomoči za gospodarstvo po tem zakonu.

10. člen (nadzor in vračilo pomoči)

(1) Pravilnost in verodostojnost podatkov, ki jih upravičenec uveljavlja v vlogi iz 8. člena tega zakona, preveri ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, najkasneje do 1. aprila 2023, pri čemer se to preverjanje izvede v skladu s tem členom po izplačilu pomoči.

(2) Preverjanje se v primeru enostavne pomoči za gospodarstvo izvede na vzorcu upravičencev, skladno z oceno tveganja, ki jo pripravi ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Preverjanje se v primeru posebne pomoči za gospodarstvo ali pomoči za energetske intenzivna podjetja izvede za vse upravičence.

(3) Pristojni organ in ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, imata za namene izvajanja nadzora po tem členu pravico neposredno od upravičenca pridobivati dokazila, pojasnila in druge listine z namenom ugotovitve dejanske upravičenosti do pomoči po tem zakonu.

(4) Pristojni organ in ministrstvo, pristojno za gospodarstvo za namen izvajanja nadzora po tem členu pridobivata in preverita podatke o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri elektrooperaterjih, operaterjih zaprtih distribucijskih sistemov in dobaviteljih, kot jih opredeljuje Zakon o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21) ter operaterjih sistema, operaterjih zaprtega distribucijskega sistema in dobaviteljih, kot jih opredeljuje Zakon o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21), s čimer upravičenec soglaša z izjavo ob oddaji vloge iz 8. člena tega zakona.

(5) Elektrooperaterji, operaterji sistema, operaterji zaprtih distribucijskih sistemov in dobavitelji iz prejšnjega odstavka tega člena vzpostavijo sistem za elektronsko izmenjavo podatkov iz prejšnjega odstavka v enotni obliki, kot jo določi pristojni organ, ter pristojnemu organu najkasneje do 31. januarja 2023 posredujejo podatke iz prejšnjega odstavka.

(6) Ne glede na prvi, drugi, tretji in četrti odstavek tega člena mora upravičenec ki je uveljavil pomoč za gospodarstvo in je naknadno ugotovil, da mu je bila odobrena oziroma izplačana previsoka pomoč glede na dejansko nastale stroške ali da ni izpolnjeval pogojev za njeno pridobitev, o tem nemudoma oziroma najkasneje do 15. januarja 2023 pisno obvestiti pristojni organ.

(7) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč za gospodarstvo iz tega zakona, mora v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2022 oziroma za leto 2022, o tem seznaniti pristojni organ. Prejeta sredstva mora vrniti po vročitvi odločbe skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz tega zakona do dneva vračila.

(8) V primeru, da pristojni organ ali ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, v postopku preverjana iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena ugotovi, da je bila pomoč upravičencu dodeljena oziroma izplačana neupravičeno oziroma, če prejme obvestilo upravičenca iz prejšnjega odstavka, pristojni organ izda odločbo in naloži upravičencu, da vrne znesek neupravičeno prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe. Zoper odločbo ni pritožbe. V postopku izdaje odločbe se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(9) Po poteku roka za vračilo prejete pomoči za gospodarstvo, določenega v prejšnjem odstavku, do plačila se plačajo zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Uradni list RS, št. 11/07 – uradno prečiščeno besedilo).

11. člen (sankcija)

(1) Če upravičenec predloži nepravilne ali neverodostojne podatke, se poleg obveznosti vračila zneska neupravičeno prejete pomoči upravičenec po pravnomočnosti odločbe iz osmega odstavka prejšnjega člena uvrsti na seznam neprejemnikov pomoči po začasnem okviru in ni

upravičen do nikakršnih izplačil po začasnem okviru, razen če dokaže, da nepravilnih ali neverodostojnih podatkov ni predložil naklepno.

- (2) Seznam neprejemnikov pomoči po začasnem okviru vodi pristojni organ.
- (3) Seznam vključuje firmo upravičenca.
- (4) Dostop do seznama imajo organi, ki odločajo o pomočeh po začasnem okviru.

IV. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

12. člen (vzpostavitev sistema za elektronsko izmenjavo podatkov)

(1) Elektrooperaterji, operaterji sistema, operaterji zaprtih distribucijskih sistemov in dobavitelji iz petega odstavka 10. člena tega zakona vzpostavijo sistem za elektronsko izmenjavo podatkov v enotni obliki, kot jo določi pristojni organ, do 30. novembra 2022.

(2) Do vzpostavitve sistem iz prejšnjega odstavka se podatki iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona pristojnemu organu zagotavljajo v drugačni elektronski obliki.

(3) Pristojni organ na spletni strani objavi dan vzpostavitve sistema za elektronsko izmenjavo podatkov v enotni obliki iz prvega odstavka tega člena.

13. člen (vzpostavitev aplikacije za oddajo vloge)

(1) Pristojni organ vzpostavi aplikacijo za oddajo vloge za dodelitev pomoči gospodarstvu iz drugega odstavka 8. člena tega zakona do 31. oktobra 2022.

(2) Pristojni organ na spletni strani objavi obvestilo o vzpostavitvi aplikacije za oddajo vloge iz prejšnjega odstavka.

14. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu:

Določena je vsebina zakona, in sicer se z zakonom določa začasni ukrep za področje gospodarstva zaradi izjemno visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina. Zakon temelji na dodeljevanju državnih pomoči, katerega podlaga je predvsem Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C 131I, 24.3.2022, str. 1), nazadnje spremenjen s Sporočilom Komisije Sprememba Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C 280, z dne 21. 7. 2022, str. 1).

K 2. členu:

V členu so opredeljeni so izrazi, ki se uporabljajo kasneje v členih zakona.

Upravičen strošek je strošek nakupa električne energije in zemeljskega plina.

Opredeljeno je »energetsko intenzivno podjetje«, ki je podjetje, katerega letni strošek nabave energentov (vključno z energenti, ki niso zemeljski plin in električna energija), nabavljenih ali proizvedenih v okviru dejavnosti, znaša najmanj 3 % letne proizvodne vrednosti in je oproščeno plačila trošarine ali vračila plačane trošarine v skladu z določbami zakona, ki ureja trošarine. Šteje se, da je upravičenec energetsko intenzivno podjetje, če mu je bilo z odločbo davčnega organa oproščeno plačilo trošarine ali zagotovljeno vračilo že plačane trošarine v skladu z določbami zakona, ki ureja trošarine.

Opredeljena je »izguba iz poslovanja«, in sicer kadar je EBITDA (dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo, brez enkratnih oslabitev) za upravičeno obdobje negativen. Za potrebe preverjanja pogoja v zvezi z izgubo iz poslovanja po tem zakonu, je mesečna izguba iz poslovanja lahko zgolj upravičenec v vlogi navaja »dejanske stroške«, to so tisti stroški, ki so upravičencu v obdobju leta 2022 že nastali, in »ocenjene stroške«, to so tisti stroški, ki upravičencu v obdobju leta 2022, še niso nastali, vendar jih upravičenec oceni na podlagi preteklih izkušenj poslovanja in pričakovanih poslovnih dogodkov.

K 3. členu:

Upravičenec do pomoči za gospodarstvo je pravna ali fizična oseba, ki je bila registrirana v Republiki Sloveniji za opravljanje gospodarske dejavnosti najpozneje do 1. decembra 2021. Ta presečni datum je določen, da je možna primerjava z vsaj enim mesecem leta 2021, ko se ugotavlja povečanje cen električne energije in zemeljskega plina.

Upravičenec ne more biti pravna ali fizična oseba, ki ima kot glavno dejavnost registrirano dejavnost v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov (A 01 standardne klasifikacije dejavnosti), v sektorju ribištva ali akvakulture (A 03 standardne klasifikacije dejavnosti).

Zoper upravičenca ne sme biti na dan oddaje vloge začel stečajni postopek, postopek prisilne poravnave ali likvidacije ter upravičenec ne sme imeti neporavnanih dospelih davčnih obveznosti in nepredloženih obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več.

Upravičenec ne more prejeti pomoči za gospodarstvo za obdobje od 1. septembra 2022 dalje, če spada med odjemalce, kot jih določa 1. člen Uredbe o določitvi cen zemeljskega plina iz plinskega sistema (Uradni list Republike Slovenije, št. 98) oziroma 1. člen Uredbe o določitvi cene električne energije (Uradni list Republike Slovenije, št. 95 in 98). Upravičenec ne more prejeti pomoči za gospodarstvo, če dvig stroškov električne energije in zemeljskega plina že vključil v ceno svojih proizvodov oziroma storitev.

K 4. členu:

Pomoč za gospodarstvo se dodeli v obliki nepovratnih sredstev (subvencija).

Vrste pomoči za gospodarstvo so:

- o »enostavna pomoč za gospodarstvo« je pomoč, ki se dodeli na podlagi oddelka 2.1. začasnega okvira;
- o »posebna pomoč za gospodarstvo« je pomoč, ki se dodeli na podlagi oddelka 2.4 začasnega okvira, točke 52 in
- o pomoč za energetsko intenzivna podjetja« je pomoč, ki se dodeli na podlagi oddelka 2.4 začasnega okvira, točke 53.

Pomoč se dodeli skladno z oddelkom 2.1 ali 2.4 Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini in se upoštevajo pogoji in omejitve te točke.

Upravičenec se lahko prijavi samo za eno vrsto državne pomoči: ali 2.1 ali 2.4 oddelka (točko 52 ali 53) Začasnega okvira, saj gre za enak izračun, vendar je ukrep 2.1 za nižje zneske (do 500.000 EUR), kjer se zato uporablja poenostavljen način pridobitve pomoči, in ni potrebno preverjati v celoti vseh stroškov.

Upravičenec predloži vlogo v informacijski sistem SPIRIT Slovenija, kjer se odloči, ali bo uporabil 2.1 ali 2.4 oddelek (točko 52 ali 53) Začasnega okvira.

K 5. členu:

Upravičeno obdobje je od 1. junija 2022 do 31. decembra 2022. Vlada Republike Slovenije lahko v primeru podaljšanja Začasnega okvira s strani Evropske komisije podaljša ukrep pomoči za gospodarstvo za največ obdobje, ki ga določa spremenjeni Začasni okvir. Sklep o podaljšanju ukrepa objavi Vlada v Uradnem listu Republike Slovenije.

V upravičenem obdobju (v posameznih mesecih) lahko upravičenec ugotovi izjemno visoke stroške električne energije in zemeljskega plina. Upravičenec lahko ugotovi, da je njegovo povišanje stroškov izjemno le v določenih mesecih in za te poroča. Za mesece oktober, november in december 2022 pa upravičenec oceni povečanje cen, saj mora predložiti vlogo do 15. novembra 2022 in še nima dejanskih podatkov o stroških (računov).

Upravičen strošek (za dani mesec) se izračuna tako, da se število enot električne energije in zemeljskega plina, ki ga je upravičenec nabavil pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec v upravičenem obdobju, merjeno v MWh pomnoži s povečanjem cen, ki ga upravičenec plača na porabljeno enoto (v eurih/MWh). Nato se seštejejo upravičeni stroški za posamezne mesece in dobimo skupni upravičeni strošek.

Povečanje cen, ki ga upravičenec plača na porabljeno enoto, pa se izračuna tako, da od cene na enoto električne energije in zemeljskega plina (cena ne vključuje vračil davkov in dajatev), ki jo je upravičenec plačal v danem mesecu v upravičenem obdobju (v eurih) odšteje dvakratnik (200 odstotkov) cene na enoto električne energije in zemeljskega plina na enoto (cena ne vključuje vračil davkov in dajatev), ki jo je upravičenec plačal v povprečju za obdobje od 1. januarja 2021 o 31. decembra 2021 (v eurih).

Primer:

Upravičenec ima naslednje podatke in izračune upravičenih stroškov ter višine pomoči:

Leto 2021 - povprečna cena v RS po mesecih	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sept	Okt	Nov	Dec	
Cena električne energije	50	50	55	50	52	50	100	100	100	150	230	230	101

Leto 2022 – upravičeno obdobje 1.7.-31.12.2022	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sept	Okt	Nov	Dec	
Cena električne energije	400	250	200	250	250	230	330	430	430	430	430	430	
Povečanje cene 2022/2021 v EUR						27	127	227	227	227	227	227	
Poraba električne energije (MWh)	1.000	1.100	1.200	1.302	1.100	1.200	1.200	800	1.000	1.100	1.000	900	
Upravičen strošek (povečanje cene x poraba) v EUR NA MESEC + seštevek		0	0	0	0	32.600	152.600	181.733	227.167	249.883	227.167	204.450	1.275.600
Višina pomoči (30% od upravičenega stroška) v EUR						9.780	45.780	54.520	68.150	74.965	68.150	61.335	382.680

Podatki:

V obdobju 1.1.-31.12.2021 je povprečna cena električne energije znašala 101 EUR (vsota cen v vseh mesecih 2021 se deli z 12).

V obdobju 1. junij do 31. december 2022 (upravičeno obdobje) nabavi upravičenec v mesecu juniju 1200 MWh električne energije

V tem mesecu je imel ceno na enoto 230 eur/MWh.

Povprečje cene na enot v letu 2021 je 97 eur/MWh.

Upravičenec ni prejel nobene druge pomoči po Začasnem okviru 2.1 in 2.4.

Izračun:

Upravičen strošek = 1.200 MWh x (230 - 2x101) = 32.600 eur (za mesec junij 2022)

(Povečanje cen junij 2022 glede na povprečje 2021 = 230 eur/MWh – (2 x 101 eur/MWh) = 28 eur/MWh)

Višina pomoči lahko znaša 30% od 32.600 eur = 9.780 EUR

Na enak način se izračun naredi tudi za druge mesece, kjer bi šlo za izjemno povišanje cen glede na 200% povprečja leta 2021.

Skupaj tako lahko upravičenec prejme 382.680 eur, kar je manj kot 2 mio EUR in tudi manj kot 500.000 EUR, zato lahko pridobi pomoč po oddelku 2.1 ali 2.4 Začasnega okvira. Upravičenec se odloči, kateri oddelek oziroma točko Začasnega okvira bo uporabil.

Za posebno pomoč za gospodarstvo velja dodatna omejitev, in sicer: od 1. septembra 2022 količina zemeljskega plina in električne energije, uporabljene za izračun upravičenih stroškov ne sme presegati 70 % upravičene porabe upravičenca za isto obdobje leta 2021.

Prav tako je pojasnjeno, da upravičenec, ki je ustanovljen po 1. januarju 2021 rast stroškov električne energije in zemeljskega plina oceni na podlagi nastalih stroškov električne energije in zemeljskega plina v letu 2021, preračunanem na letno obdobje, na podlagi števila dni poslovanja v letu 2021.

Upravičenec, ustanovljen po 1. januarju 2021, rast stroškov električne energije in zemeljskega plina v letu 2022 glede na leto 2021 oceni na podlagi nastalih stroškov električne energije in zemeljskega plina v letu 2021, preračunanem na letno obdobje, na podlagi števila dni, ko so dejansko začeli nastajati stroški električne energije oziroma zemeljskega plina v letu 2021.

K 6. členu:

Skupna višina pomoči za gospodarstvo na upravičenca skupaj z drugimi pomočmi na podlagi oddelka 2.1 ali 2.4 Začasnega okvira ne sme presegati 30 odstotkov upravičenih stroškov. Primer izračuna je prikazan že pri obrazložitvi prejšnjega člena.

Skupna višina pomoči po oddelku 2.1 Začasnega okvira ne more presegati 500.000 EUR, kar dokaže upravičenec z izjavo

Skupna višina pomoči po oddelku 2.4 Začasnega okvira, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 (točke 52) Začasnega okvira ne more presegati 2 mio EUR. Za to predloži upravičenec izjavo, s katero izjavi, če je prejel še druge pomoči po oddelku 2.1 ali 2.4 Začasnega okvira.

Pri izračunu najvišje skupne višine pomoči za gospodarstvo na upravičenca, se poleg pomoči ki jih je v obdobju prejel upravičenec, ki zaprosi za pomoč, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja, ki delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014.

K 7. členu:

Člen pojasnjuje, v katerih primerih oz. pod katerimi pogoji lahko upravičenec, ki prijavlja pomoči po oddelku 2.4 Začasnega okvira (točki 53) in sodi med energetska intenzivna podjetja skladno s prvim delom 17 (1)(a) Direktive o obdavčitvi energije.

Eden izmed pogojev je, da ima upravičenec ima izgubo iz poslovanja, in sicer, da upravičeni stroški znašajo najmanj 50 % izgube iz poslovanja v istem obdobju. Šteje se, da ima upravičenec izgubo iz poslovanja, kadar je EBITDA za upravičeno obdobje negativen. Upravičenec izgubo iz poslovanja dokazuje mesečno.

Skupna višina pomoči za energetska intenzivna podjetja na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.4 Začasnega okvira ne sme presegati 50 odstotkov upravičenih stroškov in znaša največ 80 odstotkov izgub iz poslovanja upravičenca.

Skupna višina pomoči na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 Začasnega okvira ne sme preseči 25 mio EUR, v kolikor upravičenec izpolnjuje dodatne pogoje, in sicer da znašajo nabave energentov (kar v vključuje tudi druge energente poleg električne energije in zemeljskega plina) najmanj 3 odstotke proizvodne vrednosti in da ima izgubo iz poslovanja, pri čemer mora povečanje upravičenih stroškov znašati vsaj 50 odstotkov izgube iz poslovanja v upravičenem obdobju. Višina pomoči po tem zakonu na upravičenca pa ne sme presegati 2 milijona eurov pomoči za gospodarstvo po tem zakonu

Skupna višina pomoči na upravičenca, ki je energetska intenzivno podjetje, se lahko poveča na največ 70 odstotkov upravičenih stroškov in lahko znaša največ 80 odstotkov izgube iz poslovanja in skupna pomoč na upravičenca po tem zakonu, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 Začasnega okvira ne sme presegati 50 mio EUR, v kolikor gre za upravičenca, dejavne v sektorju ali podsektorju, navedenem v Prilogi Začasnega okvira. Gre za posebej prizadete sektorje, in sicer:

	Oznaka NACE	Opis
1.	14.11	Proizvodnja usnjenih oblačil
2.	24.42	Proizvodnja aluminija
3.	20.13	Proizvodnja drugih anorganskih osnovnih kemikalij
4.	24.43	Proizvodnja svinca, cinka in kositra
5.	17.11	Proizvodnja vlaknin
6.	07.29	Pridobivanje rud drugih neželeznih kovin
7.	17.12	Proizvodnja papirja in kartona
8.	24.10	Proizvodnja surovega železa, jekla in ferozilina
9.	20.17	Proizvodnja sintetičnega kavčuka v primarni obliki
10.	24.51	Litje železa
11.	20.60	Proizvodnja umetnih vlaken
12.	19.20	Proizvodnja naftnih derivatov
13.	24.44	Proizvodnja bakra
14.	20.16	Proizvodnja plastičnih mas v primarni obliki
15.	13.10	Priprava in predenje tekstilnih vlaken
16.	24.45	Proizvodnja drugih neželeznih kovin
17.	23.31	Proizvodnja keramičnih ploščic in oblog
18.	13.95	Proizvodnja netkanih tekstilij in izdelkov iz njih, razen oblačil
19.	23.14	Proizvodnja steklenih vlaken
20.	20.15	Proizvodnja gnojil in dušikovih spojin
21.	16.21	Proizvodnja furnirja in plošč na osnovi lesa
22.	23.11	Proizvodnja ravnega stekla
23.	23.13	Proizvodnja votlega stekla
24.		Naslednji podsektorji znotraj sektorja tehničnih plinov (20.11):
	20.11.11.50	Vodik
	20.11.12.90	Anorganske kisikove spojine nekovin
25.		Naslednji podsektorji znotraj sektorja proizvodnje drugih organskih osnovnih kemikalij (20.14):
	20.14.12.13	Cikloheksan
	20.14.12.23	Benzen
	20.14.12.25	Toluen
	20.14.12.43	o-ksilen
	20.14.12.45	p-ksilen
	20.14.12.47	m-ksilen in mešani ksilenovi izomeri
	20.14.12.50	Stiren
	20.14.12.60	Etilbenzen
	20.14.12.70	Kumen
	20.14.12.90	Drugi ciklični ogljikovodiki
	20.14.23.10	Etilenglikol (etandiol)
	20.14.63.33	2,2-oksidiolanol (dietilenglikol; digol)
	20.14.63.73	Etilenoksid (oksiran)
	20.14.73.20	Benzol (benzen), toluol (toluen) in ksilol (ksileni)
	20.14.73.40	Naftalin in druge mešanice aromatskih ogljikovodikov (razen benzola, toluola, ksilola)
26.		Naslednji podsektor znotraj sektorja proizvodnje drugih nekovinskih mineralnih izdelkov (23.99):
	23.99.19.10	Žilindrna volna, volna iz kamna in podobne mineralne volne in njihove mešanice, v razsutem stanju, listih, ploščah ali zvitkih

Višina pomoči po tem zakonu na upravičenca pa ne sme presegati 2 milijona eurov pomoči za gospodarstvo po tem zakonu.

Pri izračunu najvišje skupne višine pomoči za gospodarstvo na upravičenca, se poleg pomoči, ki jih je v obdobju prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja, ki so z upravičencem povezana v smislu določb zakona, ki ureja gospodarske družbe.

K 8. členu:

Upravičenec uveljavlja pomoč za gospodarstvo tako, da pošlje vlogo na Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, ki je opredeljen kot pristojni organ.

Upravičenec na SPIRIT Slovenija odda eno vlogo za dodelitev pomoči za gospodarstvo za celotno upravičeno obdobje (junij do december 2022) do 15. novembra 2022. V primeru, da bo Evropska komisija podaljšala upravičeno obdobje, bodo upravičenci predložili novo vlogo. Vloga se odda elektronsko prek aplikacije, ki jo vzpostavi SPIRIT Slovenija. SPIRIT Slovenija obvestilo o vzpostavitvi aplikacije ter navodila za dostop ter za oddajo vlog objavi na spletni strani pristojnega organa. Vloga mora biti digitalno podpisana in vložena s strani zakonitega zastopnika upravičenca, ali z njegove strani pooblaščen osebe, pri čemer mora biti pooblastilo za vložitev elektronske vloge priloženo vlogi. Z vlogo se pravice do pomoči za gospodarstvo prenese na upravičenca, kar pomeni, da se datum oddaje vloge se šteje za datum dodelitve pomoči za gospodarstvo.

Upravičenec lahko z vlogo uveljavlja le eno izmed vrst pomoči za gospodarstvo, torej predloži lahko vlogo za enostavno pomoči ali za posebno pomoč ali za pomoč za energetska intenzivna podjetja.

V vlogi upravičenec opredeli upravičeno obdobje pomoči za gospodarstvo in navede podatke o stroških električne energije in zemeljskega plina, na podlagi katerih se izračunajo upravičeni stroški. Podatki o stroških električne energije in zemeljskega plina za leto 2022 so lahko dejanski ali ocenjeni:

- za mesece junij do september 2022 upravičenec navede podatke o dejanskih stroških,
- za mesece oktober, november in december 2022 pa upravičenec navede le ocenjene stroške.

Vloga		
Enostavna pomoč	Posebna pomoč	Pomoč za energetska intenzivna podjetja
izjavo, da upravičenčeva glavna dejavnost ni primarna kmetijska dejavnost oziroma ribištvo/akvakultura	izjavo, da upravičenčeva glavna dejavnost ni primarna kmetijska dejavnost oziroma ribištvo/akvakultura	izjavo, da upravičenčeva glavna dejavnost ni primarna kmetijska dejavnost oziroma ribištvo/akvakultura
izjavo, da upravičenec nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec	izjavo, da upravičenec nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec	izjavo, da upravičenec nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec
izjavo, da ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ter da ima poravnane dospele davčne obveznosti in predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več	izjavo, da ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ter da ima poravnane dospele davčne obveznosti in predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več	izjavo, da ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ter da ima poravnane dospele davčne obveznosti in predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 50 eurov ali več
izjavo iz tretjega in petega odstavka 6. člena, da skupna višina enostavne pomoči za gospodarstvo na upravičenca, skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 začasnega okvira, ne sme presegati 500.000 EUR.	Izjavo iz četrtega in petega odstavka 6. člena, da skupna pomoč na upravičenca ne sme presegati skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in oddelka 2.4, točke 52 začasnega okvira ne sme presegati 2 milijona EUR	izjavo iz tretjega in četrtega 7. člena, da skupna višina pomoči na upravičenca presega skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 začasnega okvira ne presega 25 mio EUR

		V kolikor gre za upravičence, dejavne v sektorju ali podsektorju, navedenem v prilogi I začasnega okvira: skupna višina pomoči na upravičenca skupaj z drugimi pomočmi prejetimi na podlagi oddelka 2.1 in 2.4 ne presega 50 mio EUR na podjetje.
Izjavo, da upravičenec ni vključil dviga stroškov električne energije in zemeljskega plina v ceno svojih proizvodov ali storitev	Izjavo, da upravičenec ni vključil dviga stroškov električne energije in zemeljskega plina v ceno svojih proizvodov ali storitev	Izjavo, da upravičenec ni vključil dviga stroškov električne energije in zemeljskega plina v ceno svojih proizvodov ali storitev
izjavo, da se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca skladno s petim odstavkom 6. člena tega zakona	izjavo, da se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca skladno s petim odstavkom 6. člena tega zakona	izjavo, da se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela tudi vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca skladno s šestim odstavkom 7. člena tega zakona
izjavo, s katero se upravičenec zavezuje, da bo na zahtevo pristojnega organa ali ministrstva, pristojnega za področje gospodarstva, predložil podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter da se strinja, da se za namene nadzora pridobijo in preverijo podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih	izjavo, s katero se upravičenec zavezuje, da bo na zahtevo pristojnega organa ali ministrstva, pristojnega za področje gospodarstva, predložil podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter da se strinja, da se za namene nadzora pridobijo in preverijo podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih	izjavo, s katero se upravičenec zavezuje, da bo na zahtevo pristojnega organa ali ministrstva, pristojnega za področje gospodarstva, predložil podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter da se strinja, da se za namene nadzora pridobijo in preverijo podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih
pooblastilo za vložitev elektronske vloge, v kolikor vloge ne vlaga zakoniti zastopnik upravičenca.	izjavo, da porabljena količine električne energije in zemeljskega plina v času od 1. septembra 2022, ne presega 70 % upravičenčeve porabe za enako obdobje v letu 2021	izjavo, v kateri upravičenec oceni da mu nastane mesečna izguba iz poslovanja v upravičenem obdobju
	dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun iz 5. člena (račune, dokazila o plačilu in druga dokazila, ki dokazujejo izračune iz 5. člena)	ustrezno dokazilo o mesečni izgubi iz poslovanja na podlagi računovodskih izkazov
	pooblastilo za vložitev elektronske vloge, v kolikor vloge ne vlaga zakoniti zastopnik upravičenca.	odločbo davčnega organa, s katero dokazuje, da je energetsko intenzivno podjetje
		dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun iz 5. člena (račune, dokazila o plačilu in druga dokazila, ki dokazujejo izračune upravičenih stroškov)

		pooblastilo za vložitev elektronske vloge, v kolikor vloge ne vlaga zakoniti zastopnik upravičenca.
--	--	---

Upravičenec je dolžan v aplikaciji, ki jo vzpostavi SPIRIT Slovenija skladno najkasneje do 31. januarja 2023 vnesti dejanske podatke za izračun upravičenih stroškov, ki jih je pred tem v vlogi zgolj ocenil. V kolikor uveljavlja posebno pomoč za gospodarstvo ali pomoč za energetska intenzivna podjetja ob tem predloži tudi dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun (račune, dokazila o plačilu in druga dokazila).

K 9. členu:

Za izplačilo pomoči za gospodarstvo upravičenec predloži na pristojen organ vlogo do 15. novembra 2022 na spletno stran pristojnega organa.

V vlogi navede:

- ceno električne energije in zemeljskega plina za obdobje 1.1.2021 do 31.12.2021 in aplikacija izračuna povprečno ceno na enoto upravičenca v letu 2021;
- ceno električne energije in zemeljskega plina za obdobje junij do decembra 2022, na osnovi dejanskih (za mesece junij do september 2022) ali ocenjenih (oktober do december 2022) stroškov električne energije in zemeljskega plina;
- porabo električne energije in zemeljskega plina po mesecih za obdobje junij do december 2022 (junij do september 2022 dejanske podatke in oktober do december oceno);
- na osnovi teh podatkov aplikacija izračuna višino upravičenih stroškov in tudi višino pomoči (30% upravičenih stroškov oziroma do višine, ki jo omogoča oddelek 2.1 ali 2.4 Začasnega okvira).

Izplačilo pomoči za gospodarstvo bo s strani SPIRIT Slovenija na podlagi oddane vloge nakazano upravičencem le za upravičeno obdobje, v katerem so jim nastali dejanski stroški, pri čemer bo prvo izplačilo izvedeno do 31. decembra 2022 za obdobje od junija do septembra 2022, drugo izplačilo pa bo izvedeno do 15. marca 2023 za obdobje od oktobra do decembra 2022, za katerega upravičenec uveljavlja pomoč za gospodarstvo.

Sredstva za izplačilo pomoči za gospodarstvo se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije. SPIRIT Slovenija in MGRT skleneta sporazum, v katerem opredelita način in pogoje za izvedbo izplačila proračunskih sredstev za izvedbo pomoči za gospodarstvo.

Če skupni znesek pomoči za gospodarstvo vseh upravičencev za posamezno izplačilo iz predloženih vlog presega 20 mio EUR, se višina pomoči za gospodarstvo vseh upravičencev za to izplačilo sorazmerno zniža do skupne višine 20 mio EUR, pri čemer se ta znesek pri drugem izplačilu poviša za znesek razlike do 20 mio EUR. Pri tem se ta znesek pri drugem izplačilu poviša za znesek razlike do 20 mio EUR, ki je nastala pri prvem izplačilu v kolikor je bil skupni znesek vseh izplačil vseh upravičencev iz prvega izplačila nižji od 20 mio EUR. Država zagotavlja 40 mio EUR, in sicer 20 mio EUR za prvo izplačilo in 20 mio EUR za drugo izplačilo, zato višine pomoči vseh upravičencev ne morejo presežati tega zneska. Posamezna pomoč se pred izplačilom sorazmerno zmanjša, da ne preseže 20 mio EUR skupi znesek vseh pomoči za posamezno izplačilo.

K 10. členu:

Člen ureja nadzor nad upravičenci s strani SPIRIT Slovenija in/ali MGRT in vračilo pomoči. Pravilnost in utemeljenost podatkov, ki jih upravičenec uveljavlja v vlogi, preveri MGRT najkasneje do 1. aprila 2023, pri čemer se to preverjanje lahko izvede šele po izplačilu pomoči.

Preverjanje se v primeru enostavne pomoči izvede na vzorcu upravičencev, skladno z oceno tveganja, ki jo pripravi MGRT. Preverjanje se v primeru posebne pomoči za gospodarstvo ali pomoči za energetska intenzivna podjetja izvede za vse upravičence.

SPIRIT Slovenija in MGRT imata za namene izvajanja nadzora pravico neposredno od upravičenca pridobivati dokazila, pojasnila in druge listine, z namenom ugotovitve dejanske upravičenosti do pomoči po tem zakonu.

SPIRIT Slovenija in MGRT za namen izvajanja nadzora pridobivata in obdelujeta podatke o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina za upravičenca pri operaterjih in dobaviteljih obeh energentov, s čimer upravičenec soglaša z izjavo ob oddaji vloge.

Operaterji in dobavitelji električne energije in zemeljskega plina morajo v roku do 31. novembra 2022 vzpostaviti sistem za elektronsko izmenjavo podatkov iz prejšnjega odstavka v enotni obliki, kot jo določi pristojni organ in to objavi na spletni strani pristojnega organa, ter pristojnemu organu najkasneje do 31. januarja 2023 posredovati podatke iz prejšnjega odstavka.

Upravičenec mora, če naknadno sam ugotovi, da mu je bila odobrena oziroma izplačana previsoka pomoč glede na dejansko nastale stroške ali da ni izpolnjeval pogojev za njeno pridobitev, o tem nemudoma oziroma najkasneje do 15. januarja 2023 pisno obvestiti pristojni organ.

Upravičenec, ki je uveljavil pomoč za gospodarstvo iz tega zakona mora v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2022 oziroma za leto 2022, o tem seznaniti pristojni organ. Prejeta sredstva mora vrniti po vročitvi odločbe, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz tega zakona do dneva vračila.

V primeru, da SPIRIT Slovenija ali MGRT v postopku preverjana ugotovi, da je bila pomoč upravičencu dodeljena oziroma izplačana neupravičeno oziroma, če prejme obvestilo upravičenca iz prejšnjega odstavka, pristojni organ izda odločbo in naloži upravičencu, da vrne znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe. Zoper odločbo ni pritožbe. V postopku izdaje odločbe se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek

Po poteku roka za vračilo prejete pomoči za gospodarstvo, določenega v prejšnjem odstavku, do plačila, se plačajo zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti.

K 11. členu:

Če upravičenec predloži nepravilne ali neverodostojne podatke, se poleg obveznosti vračila zneska neupravičeno prejete pomoči upravičenec po pravnomočnosti odločbe iz osmega odstavka prejšnjega člena uvrsti na seznam neprejemnikov pomoči po začasnem okviru in ni upravičen do nikakršnih izplačil po začasnem okviru, razen če dokaže, da nepravilnih ali neverodostojnih podatkov ni predložil naklepno.

Seznam neprejemnikov pomoči po začasnem okviru vodi pristojni organ.

Seznam vključuje firmo upravičenca.

Dostop do seznama imajo organi, ki odločajo o pomočeh po začasnem okviru.

K 12. členu:

Določeno je tudi prehodno obdobje do 31. novembra 2022, in sicer do takrat elektrooperaterji, operaterji sistema, operaterji zaprtih distribucijskih sistemov in dobavitelji električne energije in zemeljskega plina vzpostavijo sistem za elektronsko izmenjavo podatkov v enotni obliki, kot jo določi SPIRIT Slovenija, so podatke dolžni SPIRIT Slovenija zagotoviti v drugačni obliki, s katero razpolagajo. Do takrat elektrooperaterji, operaterji sistema, operaterji zaprtih distribucijskih sistemov in dobavitelji električne energije in zemeljskega plina posredujejo podatke v drugačni elektronski obliki (po elektronski pošti).

SPIRIT Slovenija na spletni strani objavi dan vzpostavitve sistema za elektronsko izmenjavo podatkov v enotni obliki.

K 13. členu

SPIRIT Slovenija vzpostavi aplikacijo za oddajo vloge za dodelitev pomoči gospodarstvu do 31. oktobra 2022 in na spletni strani objavi obvestilo o vzpostavitvi aplikacije za oddajo vloge iz prejšnjega odstavka.

K 14. členu:

Člen ureja pričetek veljavnosti zakona. Zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.